

Що таке психологічне здоров'я?

Психологічне здоров'я є необхідною умовою повноцінного розвитку людини.
«Тіло не хворіє окремо і незалежно від душі»
(Сократ).

Фізичне здоров'я та психологічне здоров'я взаємопов'язані. Думки і емоційні реакції впливають на фізичне здоров'я.

Сильні емоції (*страх, гнів, горе*) – особливо, якщо вони витісняються і придушуються – можуть бути причиною психосоматичних захворювань. Фізичне здоров'я (правильне харчування, фізичні вправи, дихання, сон) впливає на нашу духовне і емоційне життя.

Психологічне здоров'я – стан душевного благополуччя (комфарту), адекватне ставлення до навколишнього світу, відсутність хворобливих психічних явищ (фобій, неврозів).

Модель психологічного здоров'я.

Система з 5 компонентів:

1. *Аксіологічний (Самоотношение) компонент* передбачає усвідомлення людиною своєї цінності і унікальності, а також цінності і унікальності оточуючих. Прийняття людиною самої себе при досить повному знанні себе, а також прийнятті інших. Повністю приймає самого себе і при цьому визнає цінність і унікальність оточуючих людей.

2. *Інструментальний компонент* передбачає володіння рефлексією як засобом самопізнання, здатністю концентрувати свідомість на самому собі, своєму внутрішньому світі і своє місце у взаєминах з іншими.

3. *Потребностно – мотиваційний компонент* визначає наявність у людини потреби в саморозвитку, тобто в самоизменении та особистісному зростанні. Людина повністю приймає відповідальність за своє життя.

4. *Розвиваючий компонент* передбачає наявність динаміки в розумовому, особистісному, соціальному, фізичному розвитку. Не створює передумов для виникнення психосоматичних захворювань. Людина перебуває в постійному розвитку і сприяє розвитку інших людей.

5. *Соціально – культурний компонент* визначає можливість людини успішно діяти, розвиватися в оточуючих його соціально-культурних умовах. Уміння розуміти і взаємодіяти з людьми.

Зрозуміло, що представлений образ «психологічного здоров'я» можна розглядати як еталон, але діти здебільшого мають ті чи інші відхилення.

Критерії психологічного здоров'я.

& позитивне самовідчуття (позитивний емоційний фон настрою)

& високий рівень розвитку рефлексії

& успішне проходження вікових криз

& адаптованість до соціуму (вміння пристосовуватися до мінливих умов)

Психологічно здорова людина: не відчуває страхів, коли на цього немає реальних підстав; не боїться брати відповідальність за свої вчинки; воліє мислити самостійно.

Фактори порушення психологічного здоров'я

Умовно всі фактори можна розбити на 2 групи:

Зовнішні (Середовищні)

різні негативні впливи і негативні відносини людини з оточуючими людьми. Порушення стосунків у сім'ї, в школі, на роботі і т.д. Негативні відносини у дітей з батьками можуть привести не тільки до відставання у розвитку, а й формуванню у нього різних емоційних порушень.

Внутрішні

Вплив порушеною частини психіки на здорову частину. Так, наприклад, емоційне порушення впливає на пізнавальну сферу особистості, знижує здібності до спілкування. Порушення емоційної сфери заважають вільному взаємодії особистості з навколишнім світом, призводять до відхилень в особистісному розвитку, викликають появу соматичних розладів. Серед порушень емоційного розвитку в дитячому та підлітковому віці перше місце займають тривожність, страхи, агресивність, замкнутість.

Основна функція психологічного здоров'я – Підтримання активного динамічного балансу між людиною і навколишнім середовищем в ситуаціях, що вимагають мобілізації ресурсів особистості. Ключове слово для опису психологічного здоров'я є слово «гармонія» або по-іншому «баланс». Насамперед, це гармонія між різними аспектами самої людини: емоційними та інтелектуальними, тілесними і психічними. Крім того, це і гармонія між людиною та оточуючими людьми.

У чому ж секрет гармонії внутрішнього стану і зовнішніх успіхів?

Секрет у тому, що є рівність досягнень в 3-х важливих життєвих сферах: робота, сім'я, особистість. У якій із сфер ви знаходитесь частіше? Можливо, для вас актуальна зараз сім'я, і ваші думки більше зайняті сімейними турботами. Або для вас важлива робота і велику частину часу проводите на роботі. І є ще невелика група людей, яка займається своєю особистістю (хобі, спілкування з друзями, формування нових умінь, наприклад, вивчення іноземної мови або вдосконалення у володінні комп'ютером).

В ідеалі це баланс рівних досягнень в 3-х сферах. Сфера, яка опрацьованим (обділена увагою) складає проблемне простір вашої особистості. Кожна з 3-х сфер відповідає за різні, але однаковою важливості питання в нашому житті, при обділеності сфери, ці питання також залишаються без уваги. Наприклад, відсутність уваги до сфери особистість призводить до того, що страждають питання відпочинку /хобі, які і відповідають за звільнення від негативних емоцій. В результаті виникає синдром хронічної втоми.

Джерело: <https://slavpedlicey.com.ua/archives/171>
